

Mærsk steðgar oljuframleiðslu á Janice-økinum

Mærsk Olie & Gas staðfestir nú, at oljufelagið er noytt at steðga framleiðsluni á bretska oljufeltinum Janice í Norðsjónum. Longu mikudagin skrivaði Dagbladet Børsen, at Mærsk Olie & Gas, varð noytt til at steingja fyrri framleiðsluni eftir trupulleikar við trygdini á tí ólukkurakta Janice oljufeltinum. Avgerðin darvar samankoblingini við eitt annað sentralt felt í bretska partinum av Norðsjónum, og danska risikerar í ringasta føri at missa umsetning fyrri næstan tvær milliardir krónur næsta hálva árdíð. Hetta merkir at Mærsk fer at framleiða 6000 tunnur færri um dagin hetta tíðarskeiðið, sum ljóðar uppá tveir til seks mánaðir, meðan ábøtur verða gjørdar.

Tey ríku gerast ríkari

Meðan figgjarkreppan leikar á kring heimin, sita vit føroyingar hampuliga væl fyrri og skoða gongdini aðrastaðni. – Men vit merkja eisini at renturnar fara upp. Tey sum eiga pengar inni, verða betri fyrri, og tey sum skylda nógv, verða verri fyrri, sigur Eyðfinn Reyðberg, stjóri í Norðoya Sparikassa

FÍGGJARKREPPA

Rógvi Nybo
rogvi@sosialurin.fo

Næstan dag um dag fara bankar kring heimin av knóranum, verða bjargaðir av stjórnini í landinum ella verða lagdir saman við aðrar bankar. Kreppan á altjóða figgjarmarknaðinum krevur nú veruliga síni offur. Men samstundis kunnu vit enn sita trygg í stólinum heima í Føroyum og fylgja við tí, sum fer fram í útheiminum.

- Eg haldi at tað virkar eitt sindur óveruligt at vera vitni til tað, sum hendir úti í heimi, eitt nú í USA og Íslandi, og so sita heima í Føroyum, har tingini koyra næstan sum vanligt, sigur Eyðfinn Reyðberg, stjóri í Norðoya Sparikassa.

Fyrimunur at eiga nógv inni

Eyðfinn Reyðberg ásannar tó, at altjóða figgjarkreppan hóast alt eisini merkist í Føroyum.

- Vit merkja tað at rentan fer upp í báðum endum. Hetta ger so, at tey sum eiga nógvan pening inni, verða betri fyrri, meðan tey, sum skylda, verða verri

- Vit merkja tað at rentan fer upp í báðum endum. Hetta ger so, at tey sum eiga nógvan pening inni, verða betri fyrri, meðan tey, sum skylda, verða verri fyrri, sigur Eyðfinn Reyðberg

fyrri, vísir Eyðfinn Reyðberg á.

Ein av høvuðsorsøkunum til at Norðoya Sparikassi ikki merkir tað heilt stóra til figgjarkreppuna er, at teir eru ein lítill figgjartovnur, og so tað at teir hava ikki verið so nógv í útlandinum eftir figging, sum aðrir stovnar kanska hava.

- Vit hava heintað pengarnaráheimligamarknaðinum við ymiskum kontotilboðum, sum eitt nú »l'arin« og øðrum tilboðum. Vit hava eisini eitt sindur av figging úr útlandum, men í høvuðsheitum hava vit figgja útlánini við at heinta pening av heimliga marknaðinum, og tí verða vit ikki so ógvus-

liga ávirkaði av figgjarkreppuni, greiðir Eyðfinn Reyðberg frá.

Føroyingar betri fyrri enn danir

Sambært Eyðfinn Reyðberg er tann privati føroyingurin sum heild betri fyrri enn tann privati danin, nú tá figgjarkreppan rakar. Í fleiri ár hava danir í stórum tali lagt um til avdráttarfrí lán, har teir kunnu sleppa undan at gjalda avdráttir í styttri ella longri tíðarskeið, umframt at teir hava lænt uppá frivírdið í húsunum. Teir hava basera teirra økonomi uppá hesi lánini, og nú tá figgjarkreppan rakar,

eru knappliga allir møguleikar nýttir, sum annars kundu verðið nýttir í verri tíðum.

- Men tíbetur eru fáir føroyingar, sum hava basera teirra økonomi uppá avdráttarfrí lán. Hetta merkir at tann privati føroyingurin hevur nakrar møguleikar, sum danskarir ikki hava longur, um endarnir ikki heilt røkka saman, vísir Eyðfinn Reyðberg

Solda ringu bankarnar frá

Friggiadagin í farnu viku samtykti Tjóðbankin, sum liður í eini ætlan at geva figgjartovnum meira rásarúm, at figgjartovnar nú kunnu læna pening úr Tjóðbankanum uppá tað yvirskotíð av solvensi, sum teir hava.

Lógarfesta solvenskravið er átta prosent, og við einum buffara á eitt prosent, so merkir hetta at bankar kunnu læna uppá allan solvensin, sum teir hava yvir níggju prosent.

Norðoya Sparikassi hevur ein solvens uppá umleið 18 prosent, og hetta merkir at hann kann læna pening úr Tjóðbankanum upp til umleið 175 milliónir krónur, skuldi hann fingið trupulleikar við figgingini.

- Hetta er fyrstu ferð í søguni at solvensurin kann nýtast til annað enn bara at breggja sær við. Samstundis er hetta við til at solda teir góðu fráteimum ringubankunum, tí fleiri bankar hava ikki meir enn akkurat tann solvensin, sum er lógarfestur, sigur Eyðfinn Reyðberg, stjóri í Norðoya Sparikassa.

Sostatt hevur Norðoya Sparikassi fleiri møguleikar at halda virksemd koyrandi, skuldu trupulleikar stungið seg upp.

Av samlaðu útlánunum hjá Norðoya Sparikassa, eru bert sjei prosent til fiskivinnuna á sjógvi og landi. Tískil er bankin ikki sterkt bundin at óstøðugu fiskivinnuni

Norðoya Sparikassi væl fyrri

Samstundis sum figgjarkreppan rakar kring um í heiminum, og lutvíst eisini Føroyar, er heimliga fiskivinnan heldur verri fyrri. Klaksvíkin er kend fyrri at vera vinnubýur, og nógv virksemd har er tengt at fiskivinnuni. Tá skuldi man eisini trúð, at eitt nú Norðoya Sparikassi var við til at figgja stórar partar av fiskivinnuni har, men so er ikki

í lötuni. Eginpeningurin í mun til javnan er 16 prosent, og teir hava sett sær fyrri at hava rimuliga stór-an eginpening.

- Um tú hyggur at eitt nú Danske Banke, so hevur hann okkurt um fyra prosent, og Roskilde Bank hevði okkurt um seks prosent av eginpeningi í mun til samlaða javnan. Vit hava lagt okkum eftir at hava stór-an eginpening, og gjaldføri hjá Norðoya Sparikassa er somuleiðis gott. Útlánsprosentíð í mun til innlån er 110 prosent, og hetta er áleið tað, sum er vanligt, sigur Eyðfinn Reyðberg, stjóri í Norðoya Sparikassa.

FÍGGJARKREPPA

Rógvi Nybo
rogvi@sosialurin.fo

Norðoya Sparikassi hevur, eftir øllum at døma, ikki nógvan pening standandi í teirri óstøðugu fiskivinnuni.

- Av okkara samlaðu útlánum eru bara okkurt um sjei prosent til fiskivinnuna á sjógvi og landi. Hetta svara til okkurt um 150 milliónir krónur. Men tað skerst ikki burtur, at stórar partur av teimum burturleggingum, sum vóru í fyrra hálvari, vóru orsakað av gongdini í fiskivinnuni. Men eg haldi at tað er ein fyrimunur fyrri tað føroyska figgjarkervið, at partar av fiskivinnuni eru figgjaðir í eitt nú Íslandi, tí at sveiggin í hesi vinnuni eru so stór, greiðir Eyðfinn Reyðberg frá.

Norðoya Sparikassi silgur tískil ongan vandasjógv

Nú er tíðin at gjalda

Seinastu tvey til trý árinu hava føroyingar gjørt sera stórar iløgur. Eyðfinn Reyðberg væntar at næstu tvey til trý árinu fara til at gjalda niðuraftur uppá stóru iløgurnar.

- Tað er júst sum tá tú keypir tær ein nýggjan bil. Tú brúkar nógvan pening uppá nýggja bilin, og so hevur tú hann í nøkur ár meðan tú betalur niður uppá hann, tú fert ikki út og keypir tær ein nýggjan aftur beinanvegin. Tað er júst tað sama sum hendir á figgjarmarknaðinum. Nú hava vit gjørt stórar iløgur seinastu tvey til trý árinu, og so fara vit at brúka tey komandi árinu at gjalda niður uppá hesar iløgur, sigur Eyðfinn Reyðberg at enda.